

Liite 1

ILMAISUPAINOTTEINEN LUOKKA OPINTIEN KOULUSSA

Ilmaisupainotteisella luokalla 7. luokan aikana on normaalin opetuksen (30 t) lisäksi 2 tuntia ilmaisutaitoa viikossa eli yhteensä 32 viikkotuntia. Kahdeksannella ja yhdeksännellä luokalla oppilas voi jatkaa ilmaisutaidon opiskelua valinnaisaineena 2 tuntia viikossa. Valinnaisaineen voi valita, vaikka ei 7. luokalla olisikaan opiskellut ilmaisutaitoa.

Ilmaisupainotteisella luokalla parannetaan vuorovaikutustaitoja ja kehitetään omaa ilmaisua monipuolisesti. Luokalle ei ole erityisiä pääsyvaatimuksia, vaan jokainen kiinnostunut voi hakea. Ilmaisupainotteiselle luokalle pyrkivät oppilaat saavat tehdä testipäivänä erilaisia tehtäviä ja näin tutustua työskentelytapaan. Tarvittaessa testien avulla suoritetaan karsinta, jos halukkaita on enemmän kuin luokallinen.

Ilmaisutunneilla tehdään erilaisia kokonaisilmaisuun-, draamaan- tai teatteriin liittyviä harjoitteita. Tavoitteena on kehittää oppilaan vuorovaikutus- ja ongelmanratkaisutaitoja, vahvistaa itsetuntoa ja parantaa ilmaisu- ja esiintymisvalmiuksia. Draamaa kekeillaan soveltuvien osien opetusmenetelmänä eri oppiaineissa.

Ilmaisupainotteinen luokka voi harjoitella ja valmistella erilaisia esityksiä. Oppilaat osallistuvat lavastuksen ja puvustuksen suunnitteluun ja toteutukseen. Myös esitysten ääni- ja valotekniikkaan perehdytään. Eri oppiaineiden opettajat toimivat yhteistyössä. Myös Loimaan teatterin kanssa tehdään yhteistyötä.

OPINTIEN KOULUN ILMAISUTAITOPAINOTTEINEN LUOKKA YHDISTÄÄ TEATTERI-ILMAISUN JA DRAAMAKASVATUKSEN ELEMENTTEJÄ

Luova ilmaisu tukee oppilaiden persoonallista kehitystä vahvistamalla minäkuvaa ja antamalla heille valmiuksia ilmaista itseään. Opetukseen sisältyy sekä draamakasvatuksen että teatteri-ilmaisun keskeisiä menetelmiä.

Draama tarjoaa mahdollisuuden hyödyntää erilaisia oppimistyyliä, toimintoja ja ryhmätyön muotoja, jotka edellyttävät yksilöiltä emotionaalista, fyysistä ja älyllistä kyvykkyyttä toimia ryhmässä. Draamakasvatuksen tunneilla keskitytään tietyn aiheen käsittelemiseen erilaisten draaman konventioiden kautta. Työskentelyssä painottuvat esittämisen sijaan oppilaiden omat kokemukset, tunteet ja mielipiteet. Prosessidraama ei tehdä yleisölle, vaan keskeistä on ryhmän oppimisprosessi ja arkielämän erilaisten tilanteiden ja ihmisten välisten vuorovaikutussuhteiden tarkasteleminen toiminnan kautta.

Draaman oppimispotentiaali on esteettisessä kahdentumisessa (*Aesthetic Doubling*), jossa on merkittävää todellisuuden ja kuvitteellisuuden kaksinainen luonne. Oppilas on samanaikaisesti sisällä ja ulkona draamassa. Kun työskentelään muotoa ja roolihahmoa oppija on roolissa (*mythoksessa*), mutta samanaikaisesti hän suunnittelee roolin ilmaisua (*logoksessa*). Todellisen minän ja rooliminnan yhtymäkohdassa merkityksellinen oppiminen on mahdollista -sekä kasvatuksessa että taiteessa

Teatteriesitysten valmistamisessa fokuksessa on sekä oman esiintymisen ja ilmaisun kehittäminen että yleisön näkökulman huomioiminen. Vaikka ilmaisutaidon opetus

hyödyntää näyttelemisen opetuksessa käytettyjä harjoituksia ja menetelmiä, tavoitteena on ensisijaisesti parantaa oppilaiden emotionaalisia valmiuksia (eläytymiskykyä, itseluottamusta, aktiivisuutta ja yhteistyökykyä) eikä ainoastaan harjoittaa näyttelemistä sinänsä. Sekä draamakasvatus että teatteri-ilmaisu kehittävät oppilasta kokonaisvaltaisesti fyysisenä, psyykkisenä ja inhimillisenä olentona.

YLEISET TAVOITTEET

Ilmaisutaidon opiskelu

- vahvistaa oppilaan itsetuntemusta ja kykyä arvostaa erilaisuutta
- opettaa oivaltamaan ilmaisua haittaavia esteitä ja harjoittaa vapautumaan niistä
- kehittää yhteistyökykyä ja vuorovaikutustaitoja
- lisää rohkeutta ja kykyä ilmaista itseään
- hyödyntää osallistujien aiempia kokemuksia ja kehittää ymmärrystä
- kehittää kykyä eläytyä toisen ihmisen tilanteeseen ja tunteisiin
- kehittää oppilaan havainnointi- ja oivaltamiskykyä
- opettaa herkkyyttä aistia kokea, tuntea ja eläytyä näyttämötilanteessa ja toimia siinä kokonaisvaltaisesti ja läsnä olevana
- kartoittaa ja lisää oppilaan omia voimavaroja
- edistää yksilöllistä ajattelua suhteessa ryhmään ja erilaisiin mielipiteisiin
- on demokraattista ja kriittistä toimintaa
- tutustuttaa monipuolisesti teatteritaiteen maailmaan

SISÄLLÖT

- ilmaisu- ja improvisaatioharjoitukset
- puhetekniikka
- rentoutusharjoitukset
- tunnetilaharjoitukset
- kontaktiharjoitukset
- liikeharjoitukset
- keskittymisharjoitukset
- prosessidraama
- esitysten harjoittelu

ARVIOINTI

Arviointi ei kohdistu ainoastaan ilmaisutaitoihin, vaan aktiivisuus ja osallistuminen ovat tärkeitä. Oppilas saa palautetta sekä opettajalta että ryhmältä. Sen avulla hän voi rakentaa realistista käsitystä omista kyvyistään esiintyjänä ja ilmaisijana.

Harjoitusten päätteeksi voidaan antaa suullista palautetta. Sitä voivat antaa rakentavaan sävyyn niin opettaja kuin oppilaat. Oppilas pitää omaa oppimispäiväkirjaa ja täyttää sopivin välein itsearviointilomakkeen. Oppilas kirjoittaa lukuvuoden päätteeksi oppimiskokemuksistaan.

7. luokan ilmaisutaidon kurssista opettaja antaa sanallisen arvioinnin, joka vaikuttaa myönteisesti äidinkielen ja kirjallisuuden arvosanaan. 8. ja 9. luokan valinnainen ilmaisutaito arvioidaan numeerisesti. Arvioinnissa painotetaan aktiivisuutta, yhteistyökykyä ja suoriutumista annetuista tehtävistä.

7. VUOSILUOKKA

Opiskelu aloitetaan tutustumisella ja ryhmäytymisellä. Opitaan, keitä ja millaisia henkilöitä luokalla on ja uskaltaudutaan tekemään töitä jokaisen kanssa. Erityyppiset ilmaisuharjoitteet tulevat tutuiksi ja rohkeus tekemiseen lisääntyy turvallisen ilmapiirin myötä.

Tutustutaan draamapedagogiikan konventioihin tekemällä eri aiheita käsitteleviä lyhyitä ja pidempiä draamaprosesseja. Työskentely opettaa asettumaan moninaiisiin rooleihin ja tarkastelemaan tilanteita erilaisista näkökulmista.

Ilmaisutaidon ja draaman keinoja käytetään myös muiden oppiaineiden oppitunneilla. Erityisesti taide- ja taitoaineiden oppisisällöissä otetaan painotukset huomioon.

Suunnitellaan ja toteutaan pienimuotoisia esityksiä koulun tapahtumiin. Työstetään lavastusta ja puvustusta monipuolisesti muillakin tunneilla.

Ilmaisuluokka vierailee Loimaan teatterin tiloissa ja voi toisinaan pitää tunteja tai jopa esityksiä teatterisalissa. Koulussa toteutettaviin esityksiin voidaan tarvittaessa lainata teatterilta puvustoa tai tarpeistoa. Mahdollisuuksien mukaan voidaan myös toimia teatterin harrastajaryhmien esitysten kutsuttuna ennakkoyleisönä tai sisällyttää nuorisoteatteriesityksen katsominen opintoihin.

ILMAISUTAITO VALINNAISAINEENA

8. VUOSILUOKKA 2 vkt

Ilmaisutaidon valinnaistunneilla 8. luokalla opetuksessa noudatetaan oppiaineen yleisiä opiskelutavoitteita ja monipuolisia sisältöjä. Ilmaisutaitoja kartutetaan erilaisten ilmaisuharjoitteiden ja draamaprosessien kautta turvallisessa ilmapiirissä. Oppilaiden taitojen ja innostuksen mukaan tuotetaan sopivia esityksiä, joita voidaan hyödyntää esimerkiksi koulun tilaisuuksissa.

9. VUOSILUOKKA 2 vkt

Ilmaisutaidon valinnaistunneilla 9. luokalla syvennetään edelleen omia taitoja erilaisten ilmaisuharjoitteiden ja draamaprosessien avulla. Oppilaiden ymmärtäessä paremmin työskentelyn luonnetta ja menetelmiä myös heidän oma-aloitteisuutensa esitysten sisältöjen tuottajina ja menetelmien hyödyntäjinä lisääntyy. Lopputyönä työstetään esitys. Tuotos voi olla myös sähköisessä muodossa.